

Қазатомөнеркәсіп: Қазақстанның атом өнеркәсібіндегі көшбасшы

Қазақстанның ұлттық атом компаниясы — Қазатомөнеркәсіп — әлемдегі ең ірі табиғи уран өндіруші болып табылады. 1997 жылы құрылған бұл компания еліміздің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, экологиялық таза энергия көздерін дамытуға және халықаралық аренада Қазақстанның беделін арттыруға бағытталған маңызды қызмет атқаруда. Қазатомөнеркәсіп 1997 жылы Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың жарлығымен құрылды. Компанияның басты мақсаты — уран, сирек металдар және ядролық отын импорты мен экспортына жауапты ұлттық оператор болу. Қазіргі таңда Қазатомөнеркәсіп Қазақстанның атом өнеркәсібінің жетекші компаниясы болып табылады.

Қазатомөнеркәсіптің негізгі өндірістік қызметі уран өндіру болып табылады. Компания әлемдегі ең ірі табиғи уран өндіруші болып табылады, әлемдік бастапқы уран өндірудің жиынтық көлемінен шамамен 24%-ын өндіреді. Қазатомөнеркәсіптің уран өндіру көлемі 2023 жылы 21 000-22 500 тонна аралығында жоспарланған. Компанияның уран өндіру технологиясы ин-ситу қалпына келтіру әдісіне негізделген, бұл әдіс экологиялық тұрғыдан таза әрі тиімді болып табылады.

Қазатомөнеркәсіп әлеуметтік жауапкершілікке үлкен мән береді. Компания қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету, өңірлерде әлеуметтік жобаларды жүзеге асыру және экологиялық таза технологияларды енгізу арқылы қоғамға үлес қосуда. Мысалы, компанияның еншілес ұйымы «СКК» ЖШС «СКК-Шиелі» филиалы қоршаған ортаға түсетін салмақты барынша азайтуға бағытталған шараларды жүзеге асырып, «жасыл экономикаға» өз үлесін қосуда. Қазатомөнеркәсіп халықаралық аренада да белсенді қызмет атқарады. Компания Қытайдың ірі энергетикалық компанияларымен уран жеткізу бойынша келісімшарттар жасап, екі ел арасындағы атом саласындағы ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етуде.

Қазақстанның ұлттық атом компаниясы — Қазатомөнеркәсіп (Kazatomprom) — уран өндіру, өңдеу, ядролық отын шығару және атом саласы үшін маңызды қызметтерді атқарады. 2024 жылы компания қаржылық көрсеткіштері бойынша рекордтық нәтижелер көрсетіп, даму стратегиясын жаңартты. 2024 жылы Қазатомөнеркәсіптің кірісі 1,813,352 млн теңгеден асып, 2023 жылмен салыстырғанда 26 % өсті. Таза пайда 1,132,115 млн теңге болған, бұл өткен жылға қарағанда 95 % өсім көрсетеді. Компанияның операциялық пайдасы да артып, 2024 жылы 806,849 млн теңге болған.

Өндіріс саласында Қазатомөнеркәсіп Inkai, South Inkai, Katco және басқа да кен орындарында қызмет етеді. Компания бірнеше жобаларды — оның ішінде Inkai 3 деп аталатын жаңа уран өндіру жобасын да — іске асыруға бет алған. 2025 жылғы өндіріс жоспарлары кей жағдайларда түзетулерге ұшырады, мысалы 2025 жылға өндірісті шамамен 17 % төмендету туралы шешім қабылданды, себебі күкірт қышқылына тапсырыстың жетіспеушілігі жобалардың іске асуын кешіктіруі мүмкін. Әлеуметтік жауапкершілік саласында Қазатомөнеркәсіп өңірлердегі инфрақұрылым мен әлеуметтік жобаларға қолдау көрсетеді. 2024 жылдың бірінші жартысында табиғат апаттарынан зардап шеккен аймақтарға 3,022 млн теңге көлемінде қаржылық көмек көрсетілген.

Компания 2024 жылы дивидендке 327,9 млрд теңге бөлу туралы ұсыныс жасады, бұл нақты төленуі тиіс болса, акция иелеріне үлкен пайда болады.

Қазатомөнеркәсіп болашақта “Value over Volume” — яғни көлемді ұлғайтудан гөрі құн мен тиімділікке басымдық беру қағидасына көшуге ниетті. Сонымен бірге сирек кездесетін металдар, ядролық отын циклінің келесі буындары сияқты бағыттар да стратегиясында қарастырылған. Алайда 2025 жылдың бірінші тоқсанында қаржылық көрсеткіштер төмендеді: кіріс 19,2 % азайып, таза пайда да 18,7 % қысқарған. Бұл нарықтағы баға динамикасы мен сұранысқа байланысты өзгерістердің әсері болуы мүмкін. Осылайша, Қазатомөнеркәсіп Қазақстан мен әлемдегі атом энергетикасындағы маңызды ойыншы болуды жалғастырып келеді. Компания өз қызметін кеңейтіп, инвестициялық жобаларды жүзеге асырып, әлеуметтік жауапкершілікті арттыруға ұмтылады.

Қазатомөнеркәсіп Қазақстанның атом өнеркәсібінің көшбасшысы ретінде еліміздің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, экологиялық таза энергия көздерін дамытуға және халықаралық аренада Қазақстанның беделін арттыруға бағытталған маңызды қызмет атқаруда. Компанияның өндірістік қызметі мен әлеуметтік жауапкершілігі қоғамға оң әсерін тигізіп, еліміздің дамуына үлес қосуда.